

V Bruseli 5. 6. 2019
COM(2019) 501 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2019

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Belgicka na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Belgicka na rok 2019

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia začala európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2019 prijatím ročného prieskumu rastu 21. novembra 2018. Náležite pri tom zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv, ktorý vyhlásil Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 21. marca 2019. Komisia 21. novembra 2018 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Belgicko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, ktoré schválila Európska rada na zasadnutí 21. marca 2019. Rada prijala 9. apríla 2019 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny („odporúčanie pre eurozónu“).
- (2) Belgicko by ako členský štát, ktorého menou je euro, malo vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii zabezpečiť úplné a včasné vykonanie odporúčania pre eurozónu, ako sa zohľadňuje ďalej v odporúčaniach 1 až 3.

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (3) Správa o krajine na rok 2019 bola pre Belgicko² uverejnená 27. februára 2019. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Belgicko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 13. júla 2018, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania prijaté v predchádzajúcich rokoch a pokrok Belgicka pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020.
- (4) Belgicko 26. apríla 2019 predložilo svoj národný program reforiem na rok 2019 a svoj program stability na rok 2019. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (5) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Ako je stanovené v článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013³, platí, že ak je to nevyhnutné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí⁴.
- (6) Belgicko v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu a dlhovému pravidlu. Vláda vo svojom programe stability na rok 2019 plánuje postupne zlepšovať celkové saldo, a to z deficitu na úrovni 0,7 % HDP v roku 2018 na úroveň 0,0 % HDP v roku 2022. Podľa prepočítaného štrukturálneho salda⁵ sa strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je vyrovnaná rozpočtová pozícia v štrukturálnom vyjadrení, neplánuje dosiahnuť počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje program stability na rok 2019. Po tom, ako pomer verejného dlhu k HDP dosiahol v roku 2014 vrchol na úrovni takmer 107 % HDP a v roku 2018 klesol na 102 % HDP, sa podľa programu stability na rok 2019 očakáva, že do roku 2022 bude ďalej klesať na úroveň 94 %. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy, je realistický. Zároveň neboli konkretizované opatrenia potrebné na podporu plánovaných cieľových deficitov na obdobie od roku 2020, čo prispieva k predpokladanému zhoršeniu štrukturálneho salda v roku 2020, ktoré sa za predpokladu nezmenenej politiky očakávali v prognóze Komisie z jari 2019.
- (7) Komisia 5. júna 2019 uverejnila správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ, pretože Belgicko v roku 2018 nedodržalo dlhové pravidlo. V správe sa po posúdení všetkých relevantných faktorov konštatuje, že súčasná analýza neumožňuje dospieť k jasnému záveru, či dlhové kritérium v zmysle vymedzenia v zmluve a v nariadení (ES) č. 1467/97 je alebo nie je splnené.
- (8) Belgicko vo svojom programe stability na rok 2019 potvrdzuje požiadavku uvedenú v návrhu rozpočtového plánu na rok 2019 týkajúcu sa využitia flexibility v rámci preventívnej časti podľa „spoločne dohodnutej pozície k flexibilitate v rámci Paktu

² SWD(2019) 1000 final.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ Saldo očistené od cyklických vplyvov bez jednorazových a dočasných opatrení, prepočítané útvarmi Komisie podľa spoločne dohodnutej metodiky.

stability a rastu“ schválenej Radou pre hospodárske a finančné záležitosti vo februári 2016. Belgicko požiadalo o dočasnú odchýlku vo výške 0,5 percentuálneho bodu HDP od postupu úprav smerujúcich k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa s cieľom zohľadniť rozsiahle štrukturálne reformy s pozitívnym vplyvom na dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Štrukturálne reformy sa týkajú dôchodkovej reformy, presunu daňového zaťaženia, reformy zdaňovania príjmov právnických osôb, reformy trhu práce, ako aj reformy verejnej správy. V prognóze Komisie z jari 2019 sa potvrdzuje, že Belgicko v roku 2019 dodržiava minimálnu referenčnú hodnotu a poskytuje bezpečný priestor smerom k prahovej hodnote deficitu na úrovni 3 % HDP. Všetky opatrenia boli v súčasnosti schválené v plnej miere, s výnimkou reformy verejnej správy. Vzhľadom na ich povahu, a najmä presun daňového zaťaženia a na ich reformu zdaňovania príjmov právnických osôb sa stále prejavuje neistota, pokiaľ ide o ich krátkodobý vplyv, najmä so zreteľom na jej nerozpočtovú neutrálnu povahu, ktorá zhoršila rozpočtovú pozíciu. Napriek tomu však zlepšili rastový potenciál hospodárstva, znížili mieru nezamestnanosti a obmedzili riziká makroekonomických nerovnováh, čo malo pozitívny vplyv na udržateľnosť dlhu v strednodobom až dlhodobom horizonte. Na základe toho sa Belgicko v súčasnosti môže hodnotiť ako krajina, ktorá spĺňa podmienky na udelenie požadovanej dočasnej odchýlky vo výške 0,5 % HDP v roku 2019, za predpokladu, že bude zodpovedajúcim spôsobom uskutočňovať dohodnuté reformy, čo sa bude sledovať v rámci európskeho semestra.

- (9) Rada 13. júla 2018 odporučila Belgicku, aby zabezpečilo, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov () v roku 2019 neprekročí 1,8 %, čo zodpovedá ročnej štrukturálnej úprave vo výške 0,6 % HDP. Keďže Belgicko spĺňa podmienky pre požadovanú dočasnú odchýlku 0,5 % HDP na základe doložky o štrukturálnych reformách, požadovaná štrukturálna úprava na rok 2019 sa môže znížiť na 0,1 % HDP, čo zodpovedá tomu, že nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov v roku 2019 neprekročí 2,8 %. Z prognózy Komisie z jari 2019 vyplýva, že existuje riziko značnej odchýlky od odporúčanej úpravy smerom k dosiahnutiu strednodobého rozpočtového cieľa za roky 2018 a 2019 posudzované spoločne.
- (10) Keďže pomer verejného dlhu Belgicka k HDP sa nachádza nad úrovňou 60 % HDP a plánovaná produkčná medzera je na úrovni 0,1 %, nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov by nemala v roku 2020 presiahnuť 1,6 % v súlade so štrukturálnou úpravou vo výške 0,6 % HDP na základe spoločne dohodnutej matice úprav požiadaviek Paktu stability a rastu. Z prognózy Komisie z jari 2019 vyplýva, že za predpokladu nezmenenej politiky existuje v roku 2020 riziko značnej odchýlky od uvedenej požiadavky. *Prima facie* sa nepredpokladá, že Belgicko v rokoch 2019 a 2020 dodrží dlhové pravidlo. Rada celkovo zastáva názor, že od roku 2019 by sa mali prijať potrebné opatrenia, aby sa dosiahol súlad s ustanoveniami Paktu stability a rastu. Je dôležité, aby sa všetky neočakávané zisky využili na ďalšie znižovanie pomeru dlhu verejnej správy. Strednodobá a dlhodobá udržateľnosť verejných financií Belgicka je aj naďalej ohrozená v dôsledku kombinácie vysokého pomeru dlhu k HDP a predpokladaného nárastu nákladov na starnutie, najmä nákladov spojených s dôchodkami a dlhodobou starostlivosťou. V roku 2015 bol prijatý súbor dôchodkových reforiem, čo viedlo k zvýšeniu zákonného veku odchodu do dôchodku zo 65 na 66 rokov od roku 2025 a na 67 rokov od roku 2030. Okrem toho sa sprísnil aj požiadavky na vek a služobný vek, v ktorom možno požiadať o predčasný odchod do dôchodku. Napriek tomu by sa verejné výdavky na dôchodky mali do roku 2070 ešte zvýšiť o 2,9 percentuálneho bodu HDP, a to najmä v nasledujúcich dvoch desaťročiach. Podmienky predčasného odchodu do dôchodku pre viaceré veľké

skupiny štátnych zamestnancov sú okrem toho aj naďalej priaznivejšie ako bežné podmienky. Predpokladá sa, že verejné výdavky na dlhodobú starostlivosť sa do roku 2070 zvýšia o 1,7 percentuálneho bodu HDP, čo je nadpriemerný nárast výdavkov, ktoré už aj tak dosahujú jednu z najvyšších úrovní v EÚ. Organizačná fragmentácia dlhodobej starostlivosti s právomocami, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú na rôznych administratívnych úrovniach, spochybňuje niektoré aspekty efektívnosti výdavkov, a preto čistý vplyv nedávneho prenosu zodpovednosti zatiaľ nie je jasný. Posilnenie správy vecí verejných by pomohlo dosiahnuť zamýšľané zvýšenie efektívnosti. Mohol by existovať priestor na optimalizáciu štruktúry starostlivosti, aby sa zvýšila nákladová efektívnosť systému dlhodobej starostlivosti.

- (11) Takisto by sa mohlo zlepšiť zloženie a efektívnosť verejných výdavkov, aby sa vytvoril priestor pre viac verejných investícií. Celkové výdavky ako podiel na HDP v Belgicku aj napriek nedávnomu zníženiu naďalej patria medzi najvyššie v eurozóne. Vysoká úroveň verejných výdavkov naznačuje, že existuje priestor na fiškálnu úpravu, ktorá je viac založená na výdavkoch. Keď sa zohľadní vysoká úroveň verejných výdavkov, výsledky niektorých politík a kvalita niektorých verejných služieb vyvolávajú otázky týkajúce sa efektívnosti nákladov. Preskúmania výdavkov a hodnotenia politík môžu pomôcť Belgicku pri stanovovaní priorít a zlepšovaní efektívnosti verejných výdavkov. Preskúmania výdavkov by sa okrem toho mohli použiť na posúdenie účinnosti nepriamej verejnej podpory pre podnikový výskum a vývoj, ktorá je ako percentuálny podiel HDP jednou z najvyšších v Európskej únii a ktorej rast pokračoval aj v minulom roku. Federálne a regionálne orgány nedávno prejavili záujem o začlenenie preskúmania výdavkov do ich rozpočtového mechanizmu.
- (12) Koordinácia rozpočtu medzi subjektmi nie je v súčasnosti dostatočne pružná na to, aby sa vytvoril priestor na verejné investície do rozsiahlych projektov. V prípade federatívneho členského štátu, akým je Belgicko, kde sa právomoc vynakladať výdavky z veľkej časti decentralizovala na nižšie úrovne štátnej správy, má účinná koordinácia rozpočtu zásadný význam. Napriek dohode o spolupráci podpísanej v roku 2013 ešte stále neexistuje žiadna formálna dohoda o ročných cieľoch na všetkých úrovniach verejnej správy, čo komplikuje koordináciu rozpočtu. Na rozdiel od postupov pri predchádzajúcich programoch stability, keď fiškálnu trajektóriu vzal na vedomie výbor pre zosúladenie, všetky úrovne verejnej správy schválili celkovú fiškálnu trajektóriu uvedenú v programe stability na rok 2018 a podporili dosiahnutie fiškálnych cieľov do roku 2020 pre všetky úrovne verejnej správy. Aj keď toto schválenie zvýšilo dôveryhodnosť celkovej trajektórie, nedosiahla sa žiadna formálna dohoda o ročných fiškálnych cieľoch na každej úrovni verejnej správy. Životaschopnosť celkovej trajektórie smerom k dosiahnutiu strednodobého cieľa môže byť ohrozená z dôvodu chýbajúcej dohody o cieľoch na každej úrovni verejnej správy. Sekcii vysokej finančnej rady, ktorá rieši požiadavky na poskytovanie úverov pre verejný sektor, to navyše bráni účinne sledovať dodržiavanie týchto cieľov. Program stability na rok 2019 obsahoval len orientačné celkové a predbežné rozpočtové ciele, pretože 26. mája 2019 sa uskutočnili voľby na federálnej úrovni a na úrovni regiónov a spoločenstiev.
- (13) Nedávny hospodársky rast viedol k nárastu pracovných miest, pričom zamestnanosť dosahuje najvyššiu úroveň za posledných desať rokov. Napriek tomu je miera prechodov z neaktivity alebo nezamestnanosti do zamestnania naďalej nízka a Belgicko zatiaľ nesmeruje k splneniu svojho cieľa (73,2 %) vytýčeného v rámci stratégie Európa 2020. Pretrvávajú výrazné regionálne rozdiely na trhu práce.

Nezamestnanosť mladých ľudí v Bruseli je vysoko nad priemerom Únie. Účasť na trhu práce v prípade nízkokvalifikovaných pracovníkov, osôb s migrantským pôvodom, starších pracovníkov a osôb so zdravotným postihnutím je nízka, čo naznačuje, že prekážkou integrácie na trhu práce sú tak štrukturálne faktory, ako aj faktory špecifické pre konkrétne skupiny. pričom existujúce aktivačné opatrenia nie sú rovnako účinné pre všetky skupiny obyvateľstva. Miera zamestnanosti starších pracovníkov (55 – 64 rokov) zostáva pod priemerom EÚ a v prípade osôb nad 60 rokov sa rozdiel oproti priemeru Únie naďalej zvyšuje. Osoby s migrantským pôvodom, najmä ženy, naďalej čelia vyššej miere nezamestnanosti, nižšej miere aktivity, vyššej chudobe zamestnaných osôb a privysokaj kvalifikácii. Hoci sa prijali určité opatrenia na podporu integrácie novoprichádzajúcich migrantov a na riešenie diskriminácie, koordinovaný prístup k riešeniu problémov, s ktorými sa stretávajú osoby s migrantským pôvodom, ešte stále chýba. V záujme riešenia nízkej účasti na trhu práce boli v rámci reformy nazvanej dohoda o pracovných miestach (*Jobs Deal*) prijaté opatrenia, ktorých vplyv sa ešte musí posúdiť.

- (14) Naďalej pretrvávajú dôležité finančné faktory, ktoré znižujú motiváciu pracovať. Aj keď sa daňovo-odvodové zaťaženie v dôsledku presunu daňového zaťaženia znížilo, zostáva v priemere vysoké pre všetkých zamestnancov s výnimkou zamestnancov s veľmi nízkou mzdou (päťdesiat percent priemernej mzdy). Belgicko je aj naďalej jediným členským štátom, v ktorom nie sú dávky v nezamestnanosti časovo obmedzené, aj keď postupne klesajú. V prípade príjemcov systému zdravotného poistenia a systému zabezpečenia v invalidite a v prípade druhých zárobkovo činných osôb existujú finančné faktory, ktoré znižujú motiváciu pracovať na plný úväzok. Konkrétne, osamelí rodičia (a v menšom rozsahu páry s deťmi) nemajú dostatočnú finančnú motiváciu na to, aby začali pracovať (na plný úväzok) v dôsledku kombinácie nákladov a ukončenia poskytovania dávok. Z dôvodu rozdelenia zodpovednosti za sociálnu ochranu medzi federálnu, regionálnu a miestnu úroveň môžu navyše vzniknúť koordinačné problémy. Systém sociálneho zabezpečenia sa nevzťahuje na všetky zamestnané osoby, a preto niektorí pracovníci nemajú sociálnu ochranu.
- (15) Zhoršovanie výsledkov v oblasti vzdelávania a existencia významných rozdielov vo vzdelávacom systéme sú aj naďalej dôvodom na obavy. Percentuálny podiel mladých ľudí, ktorí neovládajú základné zručnosti, by sa mal zlepšiť najmä v rámci francúzskeho spoločenstva, kde je tento podiel vyšší ako priemer OECD. Rozdiel v študijných výsledkoch z dôvodu sociálno-ekonomického a migračného prostredia je vysoký. Učitelia potrebujú väčšiu podporu pri riešení problematiky rozmanitosti a pretrvávajú potreba vhodne prispôsobiť kontinuálny profesijný rozvoj učiteľov. S cieľom posilniť udržateľný a inkluzívny rast s vysokou úrovňou vedomostí a sociálne začlenenie treba zintenzívniť reformy na zlepšenie výsledkov v oblasti vzdelávania a vyrovnáť sa s rozdielmi. Implementácia „Paktu excelentnosti“, vlajkovej školskej reformy francúzskeho spoločenstva zameranej na zlepšenie základných zručností, efektívnosti, riadenia a riešenia nerovností, napreduje. Boli prijaté dekréty o organizácii práce učiteľov, o spoločnom základnom školskom učebnom programe, o postavení riaditeľov škôl a posilnení znalostí francúzskeho jazyka v prípade nových žiakov, ktoré sa budú uplatňovať od septembra 2020. Flámske spoločenstvo uskutoční v rokoch 2019/2020 určité reformy sekundárneho vzdelávania, aj naďalej však vyvoláva obavy skoré rozdeľovanie žiakov. Vplyv týchto reforiem a opatrení bude závisieť aj od ich účinného vykonávania a sledovania. Federálny parlament takisto znížil vek povinnej školskej dochádzky zo šiestich na päť rokov. Vzhľadom na už aj tak vysokú úroveň výdavkov v oblasti vzdelávania bude potrebné vykonať reformy,

ktoré kladú väčší dôraz na zvyšovanie efektívnosti a účinnosti systému a na jeho schopnosť poskytovať kompetencie orientované na budúcnosť a relevantné pre trh práce.

- (16) Nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a nízka pracovná mobilita brzdia rast pracovných miest a produktivity. Napriek viacerým opatreniam prijatým na regionálnej a federálnej úrovni s cieľom riešiť nedostatok zručností a zvýšiť aktiváciu, a to aj v rámci dohody o pracovných miestach, sa nedostatok pracovných síl pozoruje vo viacerých sektoroch, najmä informačných a komunikačných technológiách, stavebníctve a zdravotníctve. Rast sektora stavebníctva je brzdený nedostatkom zručností a pracovných síl. V niektorých sektoroch sa prejavujú výrazné potreby rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie pracovnej sily. Účasť dospelých na vzdelávaní, odbornej príprave a pracovnej mobilite je takisto nízka. Nedostatočné jazykové zručnosti sú závažným problémom najmä v Bruseli, kde si podľa národného programu reforiem približne 50 % pracovných ponúk vyžaduje znalosť francúzštiny a holandčiny. Miera dosiahnutého terciárneho vzdelania je vysoká, ale absolventov prírodných vied, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM) je príliš málo. V roku 2016 sa Belgicko umiestnilo na 26. mieste v EÚ, pokiaľ ide o absolventov terciárneho vzdelávania v oblasti prírodných vied, technológie, inžinierstva a matematiky, s nízkou mierou nových študentov v súvisiacich oblastiach terciárneho vzdelávania, najmä v prípade žien. Z celkového vykonávania akčného plánu v oblasti prírodných vied, technológie, inžinierstva a matematiky v rokoch 2012 – 2020 vo Flámsku vyplýva, že došlo k pokroku, ale počet absolventov stredoškolského vzdelávania s takýmto zameraním od roku 2010 stagnuje. Francúzske spoločenstvo nemá politickú stratégiu v oblasti prírodných vied, technológie, inžinierstva a matematiky a ešte musí implementovať svoj nedávno prijatý plán stratégie digitálneho vzdelávania pre školy. Nedostatok odborníkov s podnikateľskými znalosťami z oblasti prírodných vied, technológie, inžinierstva a matematiky brzdí rozvoj začínajúcich podnikov. Celková úroveň digitálnych zručností je dobrá, ale nezlepšuje sa. V národnom programe reforiem sa zdôrazňuje dohoda medzi Flámskom a Valónskom zameraná na zlepšenie medziregionálnej mobility pracovnej sily.
- (17) Výskum a vývoj je sústredený v niekoľkých priemyselných odvetviach a šírenie inovácií do ostatných odvetví hospodárstva je nedostatočné, čo v konečnom dôsledku vplýva na rast produktivity. Zdá sa, že verejný výskum v regiónoch a iných spoločenstvách než Flámsko je pod priemerom Únie. Pokiaľ ide o výskum, vývoj a inovácie, existujú aj regionálne a subregionálne rozdiely. V národnom pakte pre strategické investície sa posilnenie digitalizácie identifikuje ako sľubná cesta na zvýšenie produktivity a inovačnej kapacity Belgicka. To si vyžaduje investície do digitálnej infraštruktúry (vrátane prijatia účinných opatrení smerujúcich k úspešnému zavedeniu technológie 5G), do ľudského kapitálu a podnikateľského ducha, ako aj rýchlejšie zavádzanie digitálnych technológií, najmä zo strany tých podnikov, ktoré doteraz zaostávajú.
- (18) Kvalita cestnej infraštruktúry sa po rokoch nízkych verejných investícií zhoršuje. Súčasne sa zdá, že údržba rozsiahlej a hustej siete nie je v prípade regiónov a miestnych orgánov nákladovo efektívna. Cesty v Belgicku patria medzi najpreťaženejšie v rámci Únie. Železničná infraštruktúra je hustá a má dobrú kvalitu, jej dokončenie a modernizácia je však naďalej problémom, pričom najmä v okolí Bruselu a pri prístupe k prístavom Antverpy a Zeebrugge dochádza k jej preťaženiu. V prímestskej železničnej infraštruktúre a signalizačných zariadeniach sú plánované významné investície, ktoré však brzdia najmä pravidlá pridelovania rozpočtových

prostriedkov v jednotlivých regiónoch. Rušivé stimuly a prekážky brániace hospodárskej súťaži a investíciám do služieb v rámci vnútroštátnej osobnej železničnej dopravy a služieb medzimestskej autobusovej dopravy navyše obmedzujú ponuku alternatívnych kolektívnych a nízkouhlíkových dopravných služieb a dopyt po takýchto službách. Rastúce preťaženie ciest možno čiastočne vysvetliť neustálym zvyšovaním počtu osobných automobilov stimulovaným bezplatnými cestami, odpočtom v prípade služobných vozidiel a nízkymi environmentálnymi daňami. Vysoké dane z transakcií s nehnuteľným majetkom a systém služobných vozidiel majú nepriaznivý vplyv na mobilitu. Kvalita služieb železničnej dopravy sa znížila a v rámci mestskej a medzimestskej verejnej dopravy existuje priestor na zlepšenie, najmä vo Valónsku, kde hlavnú prekážku pre uchádzačov o zamestnanie predstavuje prístupnosť miesta zamestnania. Podľa národného programu reforiem sa dôležité investície a reformy realizujú vo všetkých regiónoch, zatiaľ čo na federálnej úrovni a v spolupráci s regiónmí napreduje dokončovanie siete prímestských železníc okolo Bruselu. Belgicko prijalo zákon o otvorených službách v domácej železničnej doprave, ale podiel osobnej dopravy v rámci záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme na základe priamo zadanej zákazky zostáva v Belgicku stále veľmi vysoký. Súkromní prevádzkovatelia autobusovej dopravy nemajú povolené prevádzkovať služby medzimestskej autobusovej dopravy. Taxislužby sú predmetom rozličnej regulácie na jednotlivých miestnych úrovniach. Hoci regióny vypracovali svoje vlastné plány mobility, komplexná koordinácia bráni vytvoreniu jednotnej vízie mobility v rámci Belgicka a možno aj s pohraničnými mestami a regiónmí. Orgán pre reguláciu železníc má priestor na rozšírenie pôsobnosti svojich regulačných činností.

- (19) Značné investície sú potrebné na podporu energetickej transformácie. Ciele zníženia emisií do roku 2020 a 2030 pomôže splniť obnova starého fondu budov, ktorá predchádza zavedeniu noriem v oblasti energetiky. Zavádzanie alternatívnych palív je na pomerne nízkej úrovni. Sú potrebné značné investície do výroby elektrickej energie, ako aj do kapacity prepojenia, inteligentných sietí, uskladňovania a energetickej efektívnosti.
- (20) Napriek úsiliu vlády zostáva regulačná a administratívna záťaž podnikov aj naďalej veľká a má negatívny vplyv na podnikanie. Zdaňovanie začínajúcich podnikov a malých spoločností sa zmierňuje, zostáva však zložitá, pokiaľ ide o finančné investície. Belgicko reformovalo právo týkajúce sa obchodných spoločností, pričom znížilo počet právnych foriem pre spoločnosti, uľahčilo zákonnú elektronickú komunikáciu, znížilo minimálne kapitálové požiadavky a podľa národného programu reforiem zreformovalo zákon o platobnej neschopnosti, keď doň zahrnulo najmä slobodné povolania. Napriek tomuto úsiliu však existujú dlhé zdržania pri stavebných povoleniach, nákladná registrácia nehnuteľností a zdĺhavé súdne konania. Administratívna spravodlivosť čelí výzvam v dôsledku nedostatočných zdrojov a zdĺhavých konaní, čo spôsobuje značné oneskorenia, najmä v prípade stavebných povolení, ale aj pri postupoch verejného obstarávania. Koordinácia v oblasti klímy, energetiky digitálnej a dopravnej politiky je navyše zložitá a nie vždy účinná. Spolupráca medzi colnými orgánmi a orgánmi dohľadu nad trhom nie je optimálna, v dôsledku čoho sa zvyšuje riziko, že cez belgickú hranicu sa do EÚ dostane tovar, ktorý nespĺňa predpisy. Posúdenie vplyvu by sa mohlo lepšie začleniť do procesu tvorby politík. Kvalita digitálnych verejných služieb pre podniky je nízka. Nedostatočná digitalizácia súdnictva aj naďalej predstavuje vážny problém, najmä pokiaľ ide o zber údajov. Dokončenie digitalizácie súdnictva je dôležitou podmienkou pre ďalšie zlepšenie kvality justičného systému, ako je aktualizácia pracovných postupov a lepšie riadenie ľudských a finančných zdrojov na súdoch.

- (21) Prekážky brániace hospodárskej súťaži a investíciám vo viacerých oblastiach služieb pre podniky obmedzujú rast a produktivitu. Miera vstupu nových poskytovateľov služieb na trh je výrazne pod priemerom EÚ, zatiaľ čo miery zisku sú nad priemerom EÚ. Z ukazovateľa reštriktívnosti Komisie vyplýva, že belgický regulačný rámec pre účtovníkov, daňových poradcov, architektov a realitných agentov je podstatne reštriktívnejší ako priemer EÚ. Nedávno prijatým zákonom sa zaviedli prísnejšie požiadavky, pokiaľ ide o patentových zástupcov. Federálny úrad pre plánovanie odhaduje, že v dôsledku ambiciózneho zníženia regulačného zaťaženia v právnych službách, účtovníctve a architektonických službách by sa zvýšila produktivita práce. Regulované poplatky pre notárov za transakcie s nehnuteľnosťami sú značné, čo prispieva k vysokým daniam z prevodu nehnuteľností. Reformy remeselných a obchodných profesií v jednotlivých regiónoch sú nerovnomerné. Maloobchodný sektor stále čelí prevádzkovým obmedzeniam, ktoré brzdia jeho produktivitu a odrádzajú od investovania. V odvetví supermarketov sa prejavuje suboptimálna úroveň hospodárskej súťaže, a to najmä v dôsledku vysokej koncentrácie a nízkej dynamiky vstupu a výstupu. Podľa ukazovateľa reštriktívnosti maloobchodu je Belgicko v poradí šiestym členským štátom s najreštriktívnejšími opatreniami, pokiaľ ide o prevádzkové prostredie maloobchodníkov. V národnom programe reforiem sa zdôrazňujú nedávne bruselské reformy na uľahčenie zriaďovania maloobchodných prevádzok. Trh s telekomunikáciami je charakterizovaný vysokou úrovňou koncentrácie (ešte znásobenou nedávnymi akvizíciami) a slabou hospodárskou súťažou. Dokazujú to aj relatívne vysoké ceny za pevné služby v porovnaní s partnerskými krajinami. V prípade pevných sietí je maloobchodný trh charakterizovaný geograficky vymedzenými duopolmi etablovaných a káblových prevádzkovateľov sietí. To môže vytvárať prekážky brániace pri poskytovaní balíkov pevných a mobilných konvergentných služieb zo strany niektorých prevádzkovateľov. V národnom programe reforiem sa zdôrazňuje, že bola prijatá reforma hospodárskeho práva s cieľom zlepšiť dodržiavanie právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže a fungovania belgického orgánu pre hospodársku súťaž prostredníctvom zefektívnenia postupov a zníženia rizika vzniku ďalších sporov pred súdom *Cour des Marchés/Marktenhof*. V porovnaní s orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže iných členských štátov má belgický orgán pre ochranu hospodárskej súťaže obmedzené zdroje.
- (22) Programovanie fondov EÚ na roky 2021 – 2027 by mohlo pomôcť riešiť niektoré nedostatky identifikované v odporúčaniach, a to najmä v oblastiach uvedených v prílohe D k správe o krajine⁶. Belgicku by to umožnilo čo najlepšie využiť uvedené prostriedky v identifikovaných sektoroch, pričom by sa zohľadnili regionálne rozdiely.
- (23) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2019 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Belgicka, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2019. Zároveň posúdila program stability na rok 2019, národný program reforiem na rok 2019 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Belgicku v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Belgicku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.

⁶ SWD(2019) 1000 final.

(24) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2019 a jej stanovisko⁷ je zohľadnené najmä v odporúčaní 1,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Belgicko v rokoch 2019 a 2020 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Zabezpečiť, aby nominálna miera rastu čistých primárnych verejných výdavkov v roku 2020 nepresiahla 1,6 %, čo zodpovedá ročnej štrukturálnej úprave vo výške 0,6 % HDP. Využiť neočakávané zisky na urýchlenie znižovania pomeru dlhu verejnej správy. Pokračovať v reformách s cieľom zabezpečiť fiškálnu udržateľnosť systémov dlhodobej starostlivosti a dôchodkových systémov, a to aj obmedzením možností predčasného odchodu z trhu práce. Zlepšiť zloženie a efektívnosť verejných výdavkov, najmä prostredníctvom preskúmaní výdavkov, a koordináciu fiškálnych politík na všetkých úrovniach verejnej správy s cieľom vytvoriť priestor pre verejné investície.
2. Odstrániť faktory, ktoré znižujú motiváciu pracovať, a zvýšiť účinnosť aktívnych politík trhu práce, najmä v prípade nízkokvalifikovaných pracovníkov, starších pracovníkov a osôb s migrantským pôvodom. Zlepšiť výkonnosť a inkluzívnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy a riešiť nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami.
3. Zamerať hospodársku politiku v oblasti investícií na udržateľnú dopravu vrátane modernizácie železničnej infraštruktúry, na prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo a energetickú transformáciu, a na výskum a inovácie, najmä v rámci digitalizácie, berúc ohľad na regionálne rozdiely. Riešiť rastúce výzvy v oblasti mobility, a to posilnením stimulov a odstránením prekážok s cieľom zvýšiť ponuku a dopyt v prípade hromadnej a nízkoemisnej dopravy.
4. Znížiť regulačnú a administratívnu záťaž, aby sa stimulovalo podnikanie a odstránili prekážky brániace hospodárskej súťaži v oblasti služieb, najmä telekomunikácií, maloobchodu a odborných služieb.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

⁷ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.